

[Nielsen-Man.]

Jeg står her med et brev fra en ung mand, som skriver: I 1933 overtog jeg jorden med en grundskyld på 13 400 kr. Efter forrige vurdering var den 16 400 kr., efter sidste vurdering 19 700 kr. Jorden er overtaget af staten for grundskylden plus 15 pct., som er tjent ved kursgevinst. Samtidig kan jeg oplyse, at byggelånet var 8 000 kr.; ingen rentefri eller afdragsfri penge. Det er en stigning på 6 300 kr. Efter det bliver renten ikke 6 pct., men ca. 10 pct. af den sum, staten har investeret i jorden. Og så føjer han til en passant: i de 17 år er amtsstueskatterne steget til et beløb, der er 17 gange så stort som i 1933. — Det sidste gælder formentlig også for dem, der ikke har statshusmandsbrug, men man kan forstå den betragtning, husmanden giver udtryk for her. Hvis han havde valgt i sin tid at starte på de gamle vilkår og købe jord med jordkøbslån, som dengang kunne fås, ville han vel have fået et jordkøbslån, som lå noget over grundværdien dengang, men renten lå i hvert fald fast, og han ville ikke være kommet ind i den stigning, han er kommet ind i.

Jeg har søgt at forklare de unge mennesker disse forskellige vilkår for de to brugsformer, når de har spurgt mig, og jeg har, såvidt jeg har kunnet, gjort det uden at agitere for det ene eller det andet, men naturligvis har jeg en mening om tingene, og hvorfor skulle jeg ikke have lov til at have en sådan mening? Hr. Fogh siger selv senere i sin tale i folketinget, at hans parti altid har stået stærkt på det standpunkt, at jordrenteprincippet er det bedste. Javel, det er et synspunkt, som hr. Fogh har lov til at have, men jeg har vel på den anden side også ret til at have en mening. Det er slet ikke mig, der har taget hr. Foghs trillebånd, det er udviklingen, der er gået sin gang, og som ikke var forudset. Og hr. Fogh tager også fejl, når han mener, at jeg var med på torvet i Viborg. Det var skam hr. Foghs egen partifælle, der fik de jyske landmænd til at træde hårdt i gulvet og protestere mod en fast rente. Der var jeg ikke med. Jeg har altid ment, man skulle betale sin skyld, men jeg vedkender mig, at jeg har krævet forhold, der kan gøre det muligt, og det vil jeg også vedkende mig i fremtiden.

Jordrenteprincippet er bygget på den tanke, at jorden aldrig bliver ejendom; der skal betales en årlig afgift af den til enhver tid gældende vurderingssum. I et land som Danmark med begrænset jordreserve og en befolkningstilvækst, som skal anbringes i

byerne eller på landet, må jordpriserne naturligt nok stige, bortset fra mere kortvarige konjunktursvingninger. Enhver kan sige sig selv, at vurderingerne også må blive stigende og dermed jordrenten. Men det er også det system, man bygger på!

Jeg går ud fra, at lovens fædre ikke har tilsigtet at give denne brugsform en stedse-varende subvention, men i det lange løb give det offentlige erstatning for de billigere vilkår i starten. Det er et samfundssyn, en politisk tro, at man derved kan unddrage jorden fra spekulation. Det skal jeg ikke argumentere imod. Det kan være rigtigt, og det kan være forkert, men det, der er tale om, er de unge menneskers forhold, og hvad de er bedst tjent med.

Man skal ikke prøve at bilde de unge ind, når de skal stifte bo, at de på længere sigt får billigere vilkår ved den ene brugsform eller den anden. Når de unge mennesker spørger mig om vilkårene, er jeg da nødt til at forklare, hvordan de er. Hvorvidt jeg så taler som privatperson eller som offentlig person, som det ærede medlem hr. Fogh spurgte om, det er vel vanskeligt at sige. Jeg svarer som menneske til menneske, og når de unge tilsidst spørger: Hvad vil De selv foretrække? svarer jeg, at jeg foretrækker personlig at have bund under fødderne og have orden i økonomien, og jeg har i hvert fald aldrig svaret på en sådan måde, at man bagefter har kunnet bebrejde mig, at jeg gav vildledende oplysninger.

Det ærede medlem af det andet høje ting hr. Aage Fogh påstår ganske vist, at jeg giver urigtige oplysninger, og siger:

„Der er nemlig ingen tvivl om, at i det lange løb vil jordrenteprincippet sammen med den konjunkturbestemte rente forme sig sådan, at den stigende ejendomsskyld giver en lavere renteaftgift for statshusmændene.“

Ja, det vil den selvfølgelig i en vis forstand, men den konjunkturbestemte rente er ikke alene udregnet på basis af jordrentebud og kan, hvis den er en fordel, også nedbringe rentebyrden tilsvarende på gammelovsbrug. Renten kan falde på grund af dårligere rentabilitet i den ejendomsgruppe, der danner baggrund for beregningen, men det fald, der flyder af forhøjelsen af skyldværdien, kan aldrig blive så stort, at det ophæver grundværdistigningen, så de urigtige oplysninger har en anden adresse.

Der knytter sig også til jordrentebud, som jeg nævnte før, den gene, at ved ejerskifte er det meget vanskeligt at få bruget finansieret, derfor går disse brug hyppigt